

“LOCAL COUNCILS AND SECURITY SECTOR REFORM IN SYRIA” BAŞLIKLİ TOPLANTININ SONUÇ RAPORU

Merkezi İstanbul’da bulunan Suriyeli politika araştırmaları merkezi Omran Center for Strategic Studies ile Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi (ORSAM) 23 Mart 2017 tarihinde “Suriye’de Yerel Konseyler ve Güvenlik Sektörü Reformu” başlıklı bir toplantı düzenlemiştir.

Toplantıya OMRAN ve ORSAM temsilcilerinin yanı sıra çeşitli kamu kurumları temsilcileri ve Ankara’daki Büyükelçiliklerden diplomatlar katılmıştır. Toplantıda OMRAN Center uzmanlarının Suriye’de yerel konseyler ve güvenlik sektörü konularında yaptıkları iki rapor çalışması sunulmuştur.

“LOCAL COUNCILS AND SECURITY SECTOR REFORM IN SYRIA” BAŞLIKLİ TOPLANTININ SONUÇ RAPORU

Merkezi İstanbul’da bulunan Suriyeli politika araştırmaları merkezi Omran Center for Strategic Studies ile Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi (ORSAM) 23 Mart 2017 tarihinde “Suriye’de Yerel Konseyler ve Güvenlik Sektörü Reformu” başlıklı bir toplantı düzenlemiştir. Toplantıya OMRAN ve ORSAM temsilcilerinin yanı sıra çeşitli kamu kurumları temsilcileri ve Ankara’daki Büyükelçiliklerden diplomatlar katılmıştır. Toplantıda OMRAN Center uzmanlarının Suriye’de yerel konseyler ve güvenlik sektörü konularında yaptıkları iki rapor çalışması sunulmuştur. Rapor içeriklerinin sunulmasını takiben katılımcıların katkıları ve soruları ile tartışma bölümü gerçekleştirilmiştir. Toplantıda sunumu yapılan raporlara şu bağlantılardan ulaşılabilir:

<http://en.omrandirasat.org/publications/papers/the-political-role-of-local-councils-in-syria-survey-results.html>

<http://en.omrandirasat.org/publications/papers/the-security-situation-in-syria-and-ways-to-manage-it.html>

<http://en.omrandirasat.org/publications/papers/the-syrian-security-services-and-the-need-for-structural-and-functional-change.html>

Sunumlar, katılımcıların soruları ve tartışmalardan yola çıkarak toplantıda ulaşılan sonuçlar şu şekildedir:

1. Çalıştayın ilk oturumunda Suriye’de devlet otoritesinin kalmadığı bölgelerde temel hizmetlerin sunumu konusunda faaliyet gösteren “yerel

konseyler” konusunda sunumlar gerçekleştirilmiştir. OMRAN Center uzmanlarının anlatımıyla Suriye’de yerel konseyler devlet otoritesinin kalmadığı bölgelerde yerel aktörler ve aktivistlerin girişimiyle kendiliğinden oluşmuş yapılardır. Suriye muhaliflerinin kontrolündeki bölgelerde faaliyet gösteren yerel konseylerin sayısı 2014 yılı itibarıyla 900’e ulaşmıştır. DEAŞ’ın Suriye doğusunu ele geçirmesi ve PYD’nin Suriye’nin kuzeydoğusunu işgal etmesiyle bu sayı 400’e düşmüş durumdadır. Halen 10 seçilmiş Vilayet Konseyi ve 400’den fazla ilçe ve köy konseyi vardır. Bu konseylerin iki temel işlevi vardır. Birincisi temsil ikincisi de temel hizmetlerin sunumudur. Yerel aktörler, yerel konseylerin %57’sini uzlaşma mekanizması ile belirlerken, %38’i yerel unsurlar tarafından seçilmiş ve %2’si atama yoluyla belirlenmiştir.

*Güvenlik birimleri
siyasetten tamamen
ayrı tutulmalı, siyasete
karışmaları yasaklanmalı
veya toplumun
kutuplaşmasına neden
olmaları engellenmelidir.*

2. OMRAN Center, yerel konseyler ile Suriye’de idari ademi merkeziyetçilik modelini önermektedir. Yapılan anketlere göre, esasen Suriyelilerin çoğunluğu federalizmi savunmamakla birlikte, günümüzde uluslararası ve bölgesel idarenin bulunduğu birleştirilmiş bölgelerin fiili varlığı hala sürmektedir. OMRAN uzmanları, yerel unsurların meşruiyetini güçlendirme önerisinde bulunmuştur ve model olarak gerçekleştirilecek operasyonlar Suriye’nin birlik ve bütünlüğünü koruyacaktır. Buna göre, federal bölgelerin yerine yerel otoritelere daha fazla yetkinin tanındığı ve toprak bütünlüğünün korunduğu bir model önerilmektedir. Yerel Konseylerin de temel hizmetlerin sunumu konusunda merkezin yetkilerini üstlenecek yapılar olarak desteklenmesi gerektiği belirtilmektedir.

3. Suriyeli katılımcılar, gelecekte istikrarı sağlamak için kamu kurumlarının muhafaza edilmesi ve düzenlenmesi amacı ile insanlık suçu işlemiş ve bölgede istikrarı ve güvenliği muhafaza edemeyen rejim arasında açık bir ayrım yapmıştır. Yerel konseyler ile yerelden tepeye doğru Suriye’de devlet otoritesini yeniden sağlayacak bir çözüm öne sürülmektedir.

4. DEAŞ ve YPG kontrolündeki bazı yerleşimler için Suriye dışında örgütlenmiş yerel konseyler vardır. Örneğin Rakka ve Deyrizor şehir merkezi ve ilçeleri için Şanlıurfa merkezli olmak üzere yerel konseyler faaliyet göstermektedir. Bunlar ülke dışında olduğu için aktif operasyonlar

yürütememekte, ancak unsurlar arasında bir ağ kurma, nüfus değişikliklerini saptama ve ülke içinde yerlerinden edilen veya Suriye dışında mülteci olan halklarına refah sağlama işlevlerini yerine getirmektedir. Bu yapılar DEAŞ'ın askeri olarak yenilgiye uğratılması durumunda sivil idare alternatifini olarak öne çıkabilecektir.

5. Suriyeli katılımcılar güvenlik sektörü reformu konusunda şu şekilde bir model önermektedirler. Suriyelilere yönelik işlenen suçların çoğunluğundan Hava Kuvvetleri İstihbaratı sorumludur ve Askeri İstihbarata dahil edilmesi ve her iki yapının da Savunma Bakanlığı bünyesinde yürütülen askeri işlerle katı bir şekilde sınırlanması gerekmektedir. Mevcut Ulusal Güvenlik Ofisinin adı Ulusal Kamu Güvenlik Ajansı (Heyetül İstihbaratı Amma) olarak değiştirilmeli ve iç ve dış işlere ilişkin bazı işlevler dahil edilmelidir. Devlet Güvenliği Ajansı ve Siyasi Güvenlik Ajansı benzer ve örtüşen işlevler yerine getirdiğinden birleştirilerek Ulusal Kamu Güvenlik Ajansının bir parçası olmalıdır. Güvenlik birimleri siyasetten tamamen ayrı tutulmalı, siyasete karışmaları yasaklanmalı veya toplumun kutuplaşmasına neden olmaları engellenmelidir.

6. Suriye ordusundan kopuşlar bugüne kadar %10 civarında kalmıştır ve güvenlik ajanslarından ayrılanların çok az bir kısmı karar alıcı merkezlerde yer alan subaylardır. Onun dışında kritik birimlerden ziyade lojistik, ulaşım gibi birimlerden ayrılan subay sayısı daha fazladır.

7. Toplantıda öne çıkan başlıklardan biri DEAŞ'ın kontrol ettiği yerlerde DEAŞ sonrası sivil yönetim konusudur. Bu çerçevede Suriyeli katılımcıların tanıtımını yaptığı Yerel Konseyler'in DEAŞ'tan kurtarılan bölgelerde yönetim alternatifi olup olamayacağı anlaşılmaya çalışılmıştır. DEAŞ kontrolü altındaki yerleşimlerin göçe zorlanan nüfusu çoğunlukla Türkiye'de olmak üzere ülke dışında faaliyet göstermeye çalışmaktadır. Bu nedenle sahada etkili değillerdir. Ancak DEAŞ'ın temizlenmesi sonrasında ülke dışında örgütlenen Yerel Konseylere destek verilmesi durumunda alternatif olabilecekleri dile getirilmiştir. Yerel sivil toplum örgütleri de, yeni ortaya çıkan boşluğu doldurmak için güçlendirilmelidir.

ORSAM, Ortadoğu konusunda faaliyet gösteren tarafsız bir düşünce kuruluşudur. ORSAM Ortadoğu ile ilgili bilgi kaynaklarını çeşitlendirmeyi ve bölge uzmanlarının düşüncelerini Türk akademik ve siyasi çevrelerine doğrudan yansıtabilme hedeflemektedir. Bu amaçlar doğrultusunda ORSAM, Ortadoğu ülkelerindeki devlet adamlarının, bürokratların, akademisyenlerin, stratejistlerin, gazetecilerin, işadamlarının ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin Türkiye'de konuk edilmesini kolaylaştırarak, yerel perspektiflerin güçlü yayın yelpazesıyla gerek Türkiye gerek dünya kamuoyuyla paylaşılmasını sağlamaktadır. ORSAM yayın yelpazesi içinde kitap, rapor, bülten, politika notu, konferans tutanağı ve ORSAM dergileri *Ortadoğu Analiz* ve *Ortadoğu Etütleri* bulunmaktadır.

©Bu metnin içeriğinin telif hakları ORSAM'a ait olup, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak gösterilerek kısmen yapılacak makul alıntılar ve yararlanma dışında, hiçbir şekilde önceden izin alınmaksızın kullanılamaz, yeniden yayımlanamaz. Bu raporda yer alan değerlendirmeler yazarına aittir. ORSAM'ın kurumsal görünüşünü yansıtmamaktadır.

Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi (ORSAM)

Süleyman Nazif Sokak No: 12-B Çankaya / Ankara

Tel: 0 (312) 430 26 09 Fax: 0 (312) 430 39 48

www.orsam.org.tr